

Näyttö 1

Sanna Suoranta, sos@iki.fi

1 A: Oma työhistoria

1.1 Opetusportfolio

Analyysi omasta työhistoriastani opettavana tutkijana TKK:ssa löytyy osoitteesta <http://www.tml.hut.fi/šos/opetusportfolio/index.html> Opetusportfoliossani kuvaan, mitä olen tehnyt opettajana, työsektorini ja toimenkuvani, koulutukseni ja pätevyyteni, tulevaisuuden visioita ja toimintaperiaatteitani. Loput tehtävistä, eli kehittämis- ja kouluttamishaasteet sekä Järvisen artikkelin kommentit ovat alla.

1.2 Järvisen artikkeli

Annikki Järvinen kirjoittaa kirjassa Oppiminen ja asiantuntijuus Opettajan ammatillisesta kehitysprosessista. Hänen mukaansa “kasvattajan ammatillinen kehitys on nähtävänä epäyhtenäisenä, dynaamisena prosessina”. Olen tästä samaa mieltä, sillä varsinkin yliopistossa erilaisiin koulutuksiin ehtiminen ja osallistuminen ei aina onnistu ihan suunnitelmien mukaan. Kaikki riippuu muista kiireistä: tutkimusprojektien aikatauluista, kurssien pyörittämisestä ja opiskelijoiden opinnäytetöiden ohjauksesta. Hankalin ennustaa on näistä viimeinen, joka saattaa haukata äkkiä yhden viikon, kun opiskelija haluaa valmistua.

Järvinen taitaa puhua opettajista, ei niinkään tutkijoista opettajina. Tämä lähestyminen eroaa omista kokemuksistani, sillä varsinainen asiantuntijuus on jossain sisällössä eikä niinkään opetuksessa ja opettajana kehittymisessä. Siispä en niinkään ole harjoitellut opettajan olemista vaan siihen päätynyt, ja hakenut koulutusta opetuksesta sitä tarvitessani. Pikemminkin olen herännyt opettajaksi työelämään siirryttyäni.

Hubermanin elämänkaarimalli ei todellakaan toimi kohdallani, sillä olen käynyt läpi jo kaikki vaiheet, ainakin jonkin kurssin kohdalla. Varsinkin tuo irtaantuminen on hankalaa, sillä tietenkin se oma tapa on ollut paras tapa :) Sykli olisi parempi, sillä kyllä alkuunselviämisen ongelmia tulee vastaan myös keskellä uraa, kun opetettavaksi tulee jokin uusi asia tai opettajana kohtaa uudenlaisen jollain lailla ongelmallisen tilanteen tai opiskelijan.

Opettajan ammatillisen kehityksen prosessimalli on enemmän syklinen ja siten varmasti realistisempi. Silti varmaan myös perustaitojen hallintaa tulisi kehittää, sillä aina keksitään jotain uutta myös ihan perusteista. Vaikka mallissa puhutaan oppiaineen materiaalin kehittymisestä, ilmeisesti kovin monella alalla kehitys ei ole ihan yhtä nopeaa kuin tietotekniikassa, jossa opettaja joutuu vuosittain tarkistamaan, ettei opeta vanhentuneita asioita. Tämä on usein rasittavaa, ja vie aikaa muulta opetuksen kehittämiseltä.

Portfolio on hyvä työkalu oman oppimisen reflektiolle. Itse tein oman opetusportfolion viime keväänä, samalla kun tein TieVie-koulutuksen näyteportfolion ja UPJ-tehtäväkuvauksen. Nyt kaikki löytyy yhdestä paikasta, tosin kaikki ei ole kaikille nähtävissä, sillä minusta kaikki ajatukseni eivät kaikille kuulu, eivät edes mentoreille tms. Portfoliossani huomasin, että olennaisinta olisi kirjoittaa aina tehtävien jälkeen eräänlainen lyhyt yhteenveto siitä, mitä oppi tai mitä ajatuksia tehtävä herätti.

TKK on yliopisto, ja ilmeisesti tyypillisen yliopiston tavoin henkilökunnaltaan kovin tutkimuspainoitteinen organisaatio. Tämä on kuitenkin selvästi muuttunut jo oman opettajaurani aikana. Esimerkiksi valtion palkkauudistuksessa opetuskoulutukset ja opetusansiotkin huomioidaan, samoin virkojen täytössä. Hankemuotoinen rahoitus kuitenkin hankaloittaa pitkäkestoista opetuksen kehitystä.

1.3 Kehittämishanke

Kehityshankkeekseni tässä koulutuksessa sopisi minusta seminaarien ohjeistuksen parantaminen. Seminaareissamme käytetään “apuolettajina” jatko-opiskelijoita, mutta tähän mennessä heille on annettu joko liian vähän tai aivan liian yksityiskohtaisia ohjeita. Tarjoituksenani olisi siis kerätä tietopaketti, joka sisältää lyhyet ohjeet opiskelijoiden ohjaamisesta seminaarityön tai opinnäytetyön kirjoittamisessa, sekä linkkejä syventävään materiaaliin. Tätä tietopakettia voisi siis käyttää akuutisti tarvittavien seminaariturorin ohjeiden lisäksi myös kandidoiden tai diplomitoiden ohjaamisen tukena.

Viime kevään seminaarin www-sivut: <http://www.tml.tkk.fi/Opinnot/T-110.5190/2006/>

2 B: Opettajakouluksen opetussuunnitelma

Erityisesti minua kiinnostavat opinto-oppaan luvussa 1.3 päämääräksi mainittu ohjauksen hallinta ja uusien ratkaisujen kehittäminen ohjaukseen. Minusta kokoajan enemmän siirrytään perinteisen opettajan roolista opiskelijan ohjaajan rooliin, sillä aikuisen on otettava itse vastuu omasta oppimisestaan, ja siten myös opiskelustaan. Kuulen mielelläni muualla hyväksi havaittuja ohjaustapoja.

2.1 Mitä haluan oppia

Haluan oppia paremmaksi opettajaksi, tai pikemminkin paremmaksi ohjaajaksi. Mikä sitten on “parempi”? Lähinnä siis kaiketi haluan kuulla paljon esimerkkejä ratkaisuista, joilla opiskelijat ovat kokeneet oppineensa jonkin vaikean asian.

2.2 Millaista ohjausta haluan

Minusta ensimmäisenä päivänä muodostettu oma ryhmä on hyvin tärkeä apu koulutuksen läpiviemiseksi. Minusta ryhmämme vaikuttaa varsin toimivalta. Lisäksi olen sitä mieltä, että usein vertaisopiskelijat ovat paras opettaja, näin erityisesti tällaisessa koulutuksessa, jossa omien kokemusten vaihto on olennaisessa osassa.

Oppimisympäristöt kiinnostavat minua myös kovasti. On kiva, että Helia käyttää Blackboardia, jota en ole ennen käyttänyt, ja oma ryhmämme tulee käyttämään Moodlea.

2.3 Resurssit

Kuten aina, oma kehittyminen on omaa kehittymistä, ja “poissa” omasta ajasta. Tällä hetkellä minun pitäisi pakollisten töiden (eli tietokoneverkkojen kurssin pitämisen) lisäksi keskittyä ainoastaan väitöskirjani kirjoittamiseen, mutta tarvitsen vastapainoksi jotain muuta. Siksi lähdin mukaan tähän koulutukseen. Lähinnä hankkeeseen kuluvat tunnit voin laskea työajakseni, loput ovat omaa aikaani.

3 C: HOPS

Päätimme ryhmämme kanssa jo heti ensimmäisenä lähitapaamispäivänä vieraila tutustumassa toistemme työpaikkoihin. Näin saamme varmasti monipuolisen kuvan työympäristöistä. Ensimmäisenä kutsuimme Ursula Holmströmin kanssa ryhmän kuuntelemaan, miten tietoliikenneohjelmistojen kurssit käytävät hyväkseen tieto- ja viestintätekniiikan apuvälineitä.

3.1 Perusopinnot ja valinnaiset opinnot

Aiemmat kasvatustieteen opintoni TKK:ssa ja valtakunnallinen TieVie-koulutus kelpasivat raadille näiden opintojen korvaamiseksi.

3.2 Näyttö 2

Näyttö 2 on oman alan työelämän kehityksestä ja koulutuksen muutoksista, sekä opetussuunnitelmista. Koska työskentelen Ursula Holmströmin kanssa samassa yksikössä, uskoisin voivani tehdä tämän näytön hänen kanssaan yhdessä. Työpaikkavierailuissa keskittynemme kuitenkin TKK:sta valmistuneiden tietoliikenneohjelmistojen alan diplomi-insinöörien sijoittumiseen ja heihin kohdistuneisiin odotuksiin AMK-insinöörien sijaan. Tästä näytöstä tulee olemaan apua pää- ja sivuaineemme kehittämässä. Kiinnostavan lisän kyselyyn tuonevat maisteriohjelmamme ja niistä valmistuneet opiskelijat ja heidän selviytymisensä. Ilmeisesti näytön 2 aikataulu on erikseen sovittavissa.

3.3 Näyttö 3

Näytön 3 tavoite on “selvittää, millaista ajttelua ja millaisia käytäntöjä oppimisesta on työpaikallasi”. Määräaika tehtävälle on 6.10. Edelleen, koska toimimme samassa yksikössä Ursulan kanssa, yhteistyölle löytynee paikkansa.

3.4 Näyttö 4

Näyttö 4 on opetusharjoittelu. En oikein osaa sanoa, mitä tähän voisi kohdallani kuulua, mutta oma kurssini, tietokoneverkot, on syksyn kurssi, joten ehkäpä siitä löytyisi jokin mahdollisuus opetusharjoittelun näytöksi. Opetusharjoitteluun kuuluu myös muiden opetuksen seurantaa. Olen osallistumassa syksyllä toisen osaston kurssille simuloinnista. Ehkä se sopisi tähän.